

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 21ης Σεπτεμβρίου 2005

σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων αριθ. 192/1997 από μέρους της Ιταλίας —
Αυτόνομη επαρχία του Bolzano

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2005) 2723]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2006/945/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη σύνθηκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

την απόφαση C(2003)517 τελικό ⁽¹⁾, με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει σχετικά με την ενίσχυση C18/2003 (πρώην NN01/2003) τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το το εν λόγω άρθρο,

Εκτιμώντας τα εξής:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με την επιστολή (CAB(02)A/410), που πρωτοκολλήθηκε στις 11.2.2002 υποβλήθηκε στην Επιτροπή καταγγελία σχετικά με δύο νόμους της Αυτόνομης Επαρχίας του Bolzano, τον νόμο αριθ. 4 της 13.2.1997, κεφάλαια II και III και τον νόμο αριθ. 9 της 15.4.1991.

(2) Με τις επιστολές D/50813 της 25.2.2002 και D/53149 της 18.6.2002 ζητήθηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες. Οι ιταλικές αρχές απάντησαν με την επιστολή A/32982 της 22.4.2002 και A/36773 της 18.9.2002. Το κείμενο των νέων

κριτηρίων εφαρμογής του νόμου αριθ. 4/97, που εγκρίθηκαν με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου αριθ. 4732 της 11.12.2000 και αριθ. 4607 της 17.12.2001 διαβιβάστηκε συνημμένο στη δεύτερη επιστολή.

(3) Η Επιτροπή, με την επιστολή της SG(2003)D/228597 της 21.2.2003, ανακοίνωσε στις ιταλικές αρχές την πρόθεσή της να κινήσει σε σχέση με την εν θέματι ενίσχυση τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

(4) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾ .. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την υπό εξέταση ενίσχυση.

(5) Η Επιτροπή δεν έλαβε σχετικά καμία παρατήρηση από μέρους τρίτων ενδιαφερόμενων.

(6) Στις 9 Απριλίου και στις 5 Αυγούστου 2003, διεξήχθησαν στις Βρυξέλλες δύο συνεδριάσεις μεταξύ των ιταλικών αρχών και των υπηρεσιών της Επιτροπής.

(7) Επανειλημμένα, υποβλήθηκαν ανεπίσημα στην Επιτροπή ορισμένα σχέδια απάντησης συνοδευόμενα από τα κείμενα που περιελάμβαναν τα νέα κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος. Κατόπιν ακολούθησε ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Στις 22 Οκτωβρίου 2003 και στις 27 Φεβρουαρίου 2004, η Ιταλία κλήθηκε να υποβάλει επίσημα τις παρατηρήσεις της.

⁽¹⁾ ΕΕ C 120 της 22.5.2003, σ. 2.

⁽²⁾ Πρβλ. υποσημείωση 1.

- (8) Η Ιταλία διαβίβασε τα σχολία της με την επιστολή αριθ. 8.000 της 22.6.2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 25/6/2004 με αριθμό Α/34747.
- (9) Σε συνέχεια συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 3 Μαρτίου 2005, η Επιτροπή ζήτησε με την επιστολή αριθ. D/52114 της 18.3.2005, περαιτέρω πληροφορίες και ανάληψη δεσμεύσεων από μέρους των ιταλικών αρχών οι οποίες παρεσχέθησαν με την επιστολή Α/34426 της 2.6.2005.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 4607/2001

- (10) Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, μέσω των αναφερθέντων νόμων, χορηγήθηκαν ενισχύσεις επενδύσεων, υπό μορφή συνεισφορών σε κεφάλαιο ή επιδοτούμενα δάνεια, μέγιστης έντασης 40 %, στις επιχειρήσεις της Επαρχίας τους Bolzano, παρότι η επαρχία αυτή δεν είναι επιλέξιμη για την παρέκκλιση που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ) της Συνθήκης.

- (11) Οι ακόλουθοι νόμοι της Επαρχίας του Bolzano, που αποτελούν αντικείμενο της καταγγελίας, είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή:

- α) Ο περιφερειακός νόμος αριθ. 4 της 13.2.1997 καταχωρίστηκε ως ενίσχυση αριθ. N192/97 και εγκρίθηκε με την επιστολή SG (97) D/10781 της 19.12.1997⁽³⁾. Ο νόμος αυτός προβλέπει διάφορες παρεμβάσεις, ειδικότερα παρεμβάσεις για τη στήριξη επενδύσεων σε επιχειρήσεις (κεφάλαιο II), παρεμβάσεις για οικολογικοπεριβαλλοντικές επενδύσεις (κεφάλαιο III), παρεμβάσεις για την προώθηση υπηρεσιών παροχής συμβουλών και κατάρτισης (κεφάλαιο V), παρεμβάσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης (κεφάλαιο VI), στήριξη διεθνοποίησης (κεφάλαιο VIII).

Βάσει της προαναφερθείσας απόφασης έγκρισης της ενίσχυσης N192/97, οποιαδήποτε ενίσχυση σε μεγάλες επιχειρήσεις, που υπερβαίνει το όριο «ήσσονος σημασίας», πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής κοινοποίησης. Όσον αφορά τις ενισχύσεις επενδύσεων, οι ιταλικές αρχές είχαν αναλάβει την υποχρέωση να μην υπερβούν τα όρια του 15 % και του 7,5 % για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αντιστοίχως, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η Επαρχία του Bolzano δεν είναι επιλέξιμη για την παρέκκλιση που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ) της Συνθήκης. Παρόλα αυτά η Επιτροπή ενέκρινε ένταση ενίσχυσης 40 % υπέρ των πολύ μικρών επιχειρήσεων που διεξάγουν δραστηριότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

- (β) Ο νόμος αριθ. 9 της 15.4.1991, που εγκρίθηκε με αριθμό NN69/95 με την επιστολή SG(96) D/4842 της 22.5.1996⁽⁴⁾, αφορά τη σύσταση ταμείου για την προώθηση οικονομικών δραστηριοτήτων. Το συγκεκριμένο μέτρο καθορίζει μόνο τη μορφή της ενίσχυσης (στη συγκεκριμένη περίπτωση, επιδοτούμενα δάνεια) και παραπέμπει σε άλλες ενισχύσεις που θα θεσπιζόνταν με μεταγενέστερα μέτρα, τα οποία έχουν κατέστησαν συγκεκριμένα με τον νόμο 4/97. Οι ιταλικές αρχές είχαν αναλάβει την υποχρέωση να περιορίσουν την

εφαρμογή του καθεστώτος αυτού μόνο στις ΜΜΕ και να τηρήσουν όλους τους προβλεπόμενους όρους όσον αφορά τους κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

- (12) Ωστόσο, με την απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου αριθ. 4607 της 17.12.2001, η οποία δεν είχε προηγουμένως κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, εφαρμόστηκαν νέα κριτήρια για τη χορήγηση των ενισχύσεων που προέβλεπε ο νόμος 4/97 στους τομείς της βιοτεχνίας, του εμπορίου, του τουρισμού και των υπηρεσιών. Ο νόμος αυτός δεν είχε προηγουμένως κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

- (13) Όσον αφορά την ενίσχυση για επενδύσεις, οι βασικές εντάσεις του 13 % και του 6 % που προβλέπονται από την απόφαση αυτή, για τις μικρές και για τις μεσαίες επιχειρήσεις, αντιστοίχως, στους τομείς της βιοτεχνίας, του τουρισμού και του εμπορίου -τόσο του χονδρικού όσο και του λιανικού-, συστηματικά αποτελούν αντικείμενο υπέρβασης μέσω σειράς προσαυξήσεων.

- (14) Χάρη στις προσαυξήσεις αυτές:

- (α) εγκρίνεται ένταση 40 % για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (σε σχέση με το μέγιστο ποσό επένδυσης των 2 εκατ. ευρώ σε 3 έτη),
- (β) προβλέπεται ένταση 25 % για τις μικρές επιχειρήσεις (μέγιστη ένταση της επένδυσης 3,5 εκατ. ευρώ σε τρία έτη για τον βιοτεχνικό τομέα και 2 εκατ. πάντα σε τρία έτη για τον τουριστικό και τον εμπορικό),
- (γ) τέλος, προβλέπεται ένταση 22,5 % (20 % για τον εμπορικό τομέα) για τις μεσαίες επιχειρήσεις (η μέγιστη επιτρεπόμενη επένδυση στον βιοτεχνικό τομέα είναι 4 εκατ. ευρώ σε τρία έτη και 3 εκατ. ευρώ για τους άλλους τομείς).

Όλες αυτές οι προσαυξήσεις σε σχέση με τη βασική ένταση, χορηγούνται, σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».

- (15) Εξάλλου, οι πολύ μικρές βιοτεχνικές επιχειρήσεις, οποιονδήποτε διαστάσεων και ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας, μπορούν να τύχουν έντασης της ενίσχυσης 40 %. Ειδικότερα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις με μέγιστο αριθμό προσωπικού δύο άτομα, των οποίων η επιβίωση είναι αβέβαιη και των οποίων οι δραστηριότητες αναφέρονται στην προαναφερθείσα απόφαση, μπορούν να τύχουν της ενίσχυσης αυτής ακόμα και αν δεν συγκεντρώνουν τους όρους που απαιτούνται για τις άλλες πολύ μικρές επιχειρήσεις.

- (16) Εξάλλου, ακόμα και μεγάλες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα είναι επιλέξιμες για ενισχύσεις επενδύσεων βάσει της προαναφερθείσας απόφασης, με βασική ένταση 6 % αυσιαστικά χωρίς την πρόβλεψη καμίας υποχρέωσης χωριστής προηγούμενης κοινοποίησης.

Εξάλλου, προβλέπονται προσαυξήσεις της έντασης μέχρι 22,5 % υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων, βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας». Η μέγιστη επένδυση που είναι επιλέξιμη για την ενίσχυση είναι 3 εκατ. ευρώ στη διάρκεια τριών ετών.

⁽³⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 47/1998, σ. 4, υπό μορφή δελτίου.

⁽⁴⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 188/1996, σσ. 1-2, υπό μορφή δελτίου.

- (17) Εξάλλου, η εν λόγω απόφαση προβλέπει ορισμένες ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος που συνίστανται σε τρεις παρεμβάσεις.

Καταρχάς, προβλέπονται ενισχύσεις, έντασης 25 %, υπέρ των ΜΜΕ οποιουδήποτε τομέα, καθώς και υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα, για την προσαρμογή στους νέους υποχρεωτικούς κανόνες.

Επίσης προβλέπονται ενισχύσεις έντασης 40 % για την υπέρβαση των υποχρεωτικών κανόνων.

Τέλος προβλέπεται στήριξη, πάντα έντασης 40 %, για σχέδια περιβαλλοντικού ελέγχου.

Βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας», προβλέπονται προσαυξήσεις μέχρι μέγιστη ένταση 30 %, 40 % και 75 %, αντιστοίχως, για τα τρία διαφορετικά στοιχεία του μέτρου. Το μέγιστο προβλεπόμενο ποσό των επιλέξιμων επενδύσεων, ειδικότερα στην περίπτωση των ενισχύσεων που έχουν ως στόχο να προωθήσουν την τήρηση των νέων κοινοτικών υποχρεωτικών κανόνων κυμαίνεται μεταξύ ενός 1 και 4 εκατ. ευρώ ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης.

- (18) Στο πλαίσιο των ενισχύσεων για την απασχόληση, θεωρούνται επιλέξιμες, βάσει της απόφασης 4607/2001, οι δαπάνες σχετικά με υπηρεσίες παροχής νομικών και φορολογικών συμβουλών που απαιτούνται για τη σύσταση νέων επιχειρήσεων ή τη μεταφορά επιχειρήσεων, αλλά και οι δαπάνες καθοδήγησης νεοσύσταταισών επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο ετών από τη σύστασή τους.

Εξάλλου, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για έρευνα σχετικά με κατατεθέντα εμπορικά σήματα και και οι δαπάνες για την κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Το ποσοστό της προβλεπόμενης ενίσχυσης είναι 50 %. Ακόμα και οι μεγάλες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα μπορούν, καταρχήν, να τύχουν της ενίσχυσης αυτής.

- (19) Μεταξύ των ενισχύσεων για διεθνοποίηση, περιλαμβάνεται η στήριξη που προορίζεται για δαπάνες των ΜΜΕ για τη συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις και εκθέσεις (με ένταση 25 % για το εσωτερικό και 40 % για το εξωτερικό της ΕΕ, αντιστοίχως), ενισχύσεις για μελέτες, έρευνες και υπηρεσίες παροχής συμβουλών (έντασης μέχρι 50 %) και για άλλες πρωτοβουλίες, εντός και εκτός της ΕΕ: (που προφανώς συνίστανται στη διαφήμιση των επιχειρήσεων μέσω δικτυακών τόπων web), μέχρι 50 %.

Είναι επίσης επιλέξιμες οι δαπάνες ασφάλισης των πιστώσεων κατά την εξαγωγή και οι ασφάλειες συναλλαγματικού κινδύνου, με μέγιστη ένταση 50 % υπέρ των ΜΜΕ. Εξάλλου προβλέπονται, για τις μεγάλες επιχειρήσεις, πιστώσεις κατά την εξαγωγή προς οποιαδήποτε χώρα εκτός ΕΕ, ύψους μέχρι 50 %, βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».

- (20) Προβλέπονται ενισχύσεις κατάρτισης και υπηρεσιών παροχής συμβουλών μέχρι 50 % των επιλέξιμων δαπανών. Προβλέπεται προσαύξηση 30 ποσοστιαίων μονάδων βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας» για τις τέσσερις πρώτες ημέρες συμβουλών που παρέχονται με τη διαμεσολάβηση του εμπορικού επιμελητηρίου ή διεξάγονται σ' αυτό ή στα «Κέντρα επιχειρησιακής καινοτομίας» (BIC). Το καθεστώς ενδιαφέρει και τις μεγάλες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση προβλέπονται εξάλλου ενισχύσεις έντασης 35 %, για την υλοποίηση σελίδων web. Μόνο η

ένταση ενίσχυσης που υπερβαίνει το 35 % σε περίπτωση κατάρτισης και το 50 % σε περίπτωση υπηρεσιών παροχής συμβουλών χορηγούνται, εάν χρειαστεί, βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».

- (21) Προβλέπονται επίσης ενισχύσεις μέγιστης έντασης 80 % στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων το LEADER και το INTERREG, υπέρ κοινών σχεδίων (αποκλείονται ωστόσο οι μεμονωμένες συνεισφορές σε καθορισμένες επιχειρήσεις).

III. ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- (22) Η Επιτροπή είχε εγκρίνει τα καθεστώτα ενισχύσεων N192/97 και NN69/95, τη νομική βάση των οποίων αποτελούν αντιστοίχως οι επαρχικοί νόμοι αριθ. 4/97 και αριθ. 9/91 (πρβλ. σχετικά το σημείο 11, στοιχεία α) και β)).
- (23) Από την εξέταση της απόφασης αριθ. 4607/2001 προέκυψε ότι τα νέα κριτήρια που αυτή καθορίζει για τη χορήγηση, στον τομέα της βιοτεχνίας, του εμπορίου, του τουρισμού και των υπηρεσιών, τις ενισχύσεις που προβλέπει ο νόμος αριθ. 4/97 (ακόμα και υπό μορφή δανείων με επιδότηση επιτοκίου, όπως προβλέπει ο νόμος 9/91), προφανώς δεν αντιστοιχούσαν στις εγκριθείσες από την Επιτροπή αποφάσεις και φαίνεται ότι δεν ήταν σύμφωνα ούτε με τους νέους κανονισμούς και τις νέες ισχύουσες σχετικά ρυθμίσεις, και τούτο για τους ακόλουθους λόγους.

Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων

- (24) Καταρχάς, οι ιταλικές αρχές είχαν ανακοινώσει στην επιστολή Α/32982, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, ότι τόσο οι μεσαίες όσο και οι μεγάλες επιχειρήσεις του εμπορικού και του τουριστικού τομέα μπορούσαν να τύχουν, βάσει της απόφασης αριθ. 4607/2001, ενισχύσεων υπό μορφή δανείων με επιδότηση επιτοκίου για επιλέξιμες επενδύσεις ύψους από 1 έως 3 εκατ. ευρώ.
- (25) Από τους πίνακες που περιλαμβάνονται στην απόφαση αριθ. 4607/2001 προκύπτει ότι στις μεγάλες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα μπορεί να επιτραπεί βασική ένταση 6 %, που μπορεί ενδεχομένως να αυξηθεί μέχρι 22,5 % -η προσαύξηση χορηγείται βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας»- και ότι προβλέπονται εντάσεις ενίσχυσης από 6 % — 20 % στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων του εμπορικού τομέα.

Στην προαναφερθείσα απόφαση, μόνο στην περίπτωση του εμπορικού τομέα προσδιορίζεται ότι «με την επιφύλαξη ανακοίνωσης στην Επιτροπή “στις επιτρεπόμενες περιπτώσεις”, στις μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να χορηγηθούν πλεονεκτήματα μόνο βάσει του κανόνα περί “ήσσονος σημασίας”». Αντίθετα, δεν προβλέπεται ουσιαστικά κανένας περιορισμός όσον αφορά τις μεγάλες επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα.

- (26) Οι μεγάλες επιχειρήσεις δεν πρέπει να τύχουν ενισχύσεων επενδύσεων όταν βρίσκονται εκτός των ζωνών που ενισχύονται βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης. Η Επαρχία του Bolzano δεν ήταν επιλέξιμη για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα την εποχή της έγκρισης των καθεστώτων N192/97 και NN69/95 και ούτε σήμερα είναι.

Για τον λόγο αυτό επισημαίνεται ότι η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την υπόθεση N192/97, είχε ήδη αποκλείσει ρητά τις μεγάλες επιχειρήσεις από την εφαρμογή του καθεστώτος εκτός εάν επρόκειτο για ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας».

- (27) Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή δανείων με επιδότηση επιτοκίου βάσει του νόμου αριθ. 9/91, οι ενισχύσεις αυτές εμπίπτουν, όσον αφορά τη μορφή της ενίσχυσης, και στο καθεστώς NN69/95. Η Επιτροπή είχε εγκρίνει το τελευταίο αυτό καθεστώς υπό τον όρο ότι μόνο οι ΜΜΕ θα επωφελούνται από αυτό και, κατά συνέπεια, υπό τη δέσμευση των ιταλικών αρχών να τηρούν όλες τις διατάξεις της ρύθμισης σχετικά με τις ΜΜΕ που ίσχυε τότε και να κοινοποιούν τις ενισχύσεις αυτές με εγκύκλιο που θα περιελάμβανε τα κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος, προς τις υπηρεσίες της διοίκησης των επαρχιών ώστε να εξασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή της.
- (28) Παρά ταύτα, η απόφαση αριθ. 4607/2001 — περί των κριτηρίων εφαρμογής του καθεστώτος N192/97 (και του καθεστώτος NN69/95, στον βαθμό που οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό μορφή δανείου με επιδότηση επιτοκίου βάσει του νόμου αριθ. 9/91) — ορίζει τη χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις και υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων.
- (29) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόφαση αριθ. 4607/2001 αποτελεί περίπτωση καταχρηστικής χορήγησης των ενισχύσεων αριθ. N192/97 και NN69/95, κατά την έννοια του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/99 του Συμβουλίου ⁽³⁾ και αμφιβάλλει κατά πόσον οι χορηγηθείσες ενισχύσεις για επενδύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις βάσει της απόφασης αυτής και οι οποίες δεν ενέπιπταν στον κανόνα «περί ήσσονος σημασίας» μπορούσαν να τύχουν της παρέκκλισης από την απαγόρευση που ορίζει το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Ενισχύσεις σε επενδύσεις υπέρ ΜΜΕ

- (30) Οι ιταλικές αρχές είχαν αναλάβει την υποχρέωση, ιδίως κατά την αξιολόγηση από μέρους της Επιτροπής του φακέλου NN65/95, να τηρούν όλους τους όρους που προβλέπουν οι κοινοτικοί κανόνες όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ. Κατά την ανακοίνωση της ενίσχυσης N192/97 είχαν εξάλλου αναλάβει την υποχρέωση να μη χορηγήσουν καμία ενίσχυση λειτουργίας.
- (31) Θα πρέπει να επισημανθεί, αντιθέτως, ότι οι επιλέξιμες επενδύσεις, που εξετάζονται στην απόφαση αριθ. 4607/2001, δεν αντιστοιχούν στον ορισμό της αρχικής επένδυσης βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 ⁽⁴⁾ στο μέτρο, που δεν αποκλείονται ουσιαστικά οι επενδύσεις απλής αντικατάστασης.
- (32) Εξάλλου, το γεγονός ότι οι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι μόνο οι ΜΜΕ με έδρα στην Επαρχία του Bolzano, φαίνεται ως παραβίαση της αρχής της ελεύθερης εγκατάστασης των επιχειρήσεων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(33) Τέλος, δεν τηρείται η αρχή της αναγκαιότητας της ενίσχυσης δεδομένου ότι οι αιτήσεις ενίσχυσης, κατά κανόνα, πρέπει να υποβάλλονται εντός έξι μηνών από την έναρξη των εργασιών ή από την ημερομηνία έκδοσης του πρώτου τιμολογίου για τις εργασίες αυτές.

(34) Η Επιτροπή αμφιβάλλει, ως εκ τούτου, για το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης αυτής.

Ενισχύσεις σε πολύ μικρές επιχειρήσεις που θεωρούνται ότι εξαιρούνται από την απαγόρευση που προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης

- (35) Οι ιταλικές αρχές υποστήριξαν ότι η ένταση της ενίσχυσης 40 % αφορούσε τις πολύ μικρές βιοτεχνικές επιχειρήσεις, με προσωπικό το πολύ δύο ατόμων, η επιβίωση των οποίων ήταν αμφίβολη, και οι οποίες ασκούσαν σαφώς καθορισθείσες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε έναν κατάλογο ⁽⁵⁾ που έχει αναπαράχθει στην επιστολή Α/36773 της 18.9.2002, καθώς και ορισμένες πολύ μικρές εμπορικές επιχειρήσεις.
- (36) Από την ανάλυση της απόφασης 4607/2001 προέκυψε ότι οι προαναφερθείσες πολύ μικρές βιοτεχνικές επιχειρήσεις μπορούν να τύχουν της προαναφερθείσας έντασης ακόμα και αν δεν συγκεντρώνουν τους όρους που προβλέπονται για τη συγκεκριμένη προσαύξηση της έντασης για άλλες πολύ μικρές επιχειρήσεις, αλλά και όταν η ένταση αυτή εκτείνεται στο σύνολο των πολύ μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθος και την οικονομική τους κατάσταση. Δεδομένου ότι το ποσό της επιλέξιμης επένδυσης ανέρχεται σε 2 εκατ. ευρώ, κατά τη διάρκεια τριών ετών, (1 εκατ. ευρώ στην περίπτωση πολύ μικρών επιχειρήσεων με μέχρι δύο εργαζόμενους), το επίπεδο της ενίσχυσης φαίνεται να μπορεί να φθάσει τις 800 000 ευρώ ((400 000 ευρώ για πολύ μικρές επιχειρήσεις με δύο εργαζόμενους).
- (37) Εξάλλου, στον ορισμό των πολύ μικρών επιχειρήσεων οι δραστηριότητες των οποίων υποτίθεται ότι δεν επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές και είναι κατά συνέπεια επιλέξιμες για την ένταση ενίσχυσης 40 %, που επιτρέπει η απόφαση αριθ. 4607/2001 ⁽⁶⁾, τονίζεται ότι η δραστηριότητα που διεξάγουν οι μεμονωμένοι δικαιούχοι της ενίσχυσης δεν μπορεί να περιλαμβάνει τη εγκαθίδρυση οικονομικών σχέσεων με επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών παρά την απουσία ενδοκοινοτικών συναλλαγών στον τομέα που λειτουργούν οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις, όπως θα ήταν ορθό.
- (38) Βάσει των προαναφερθέντων, και λαμβανομένου υπόψη οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, ως ΜΜΕ κατά την έννοια της σύστασης 96/280/ΕΚ ⁽⁷⁾ δεν εξαιρούνται από μόνες τους από την εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το κατά πόσον το σύνολο των ενισχύσεων που χορηγούνται σ' αυτές βάσει του συγκεκριμένου μέτρου μπορεί να μην εμπίπτει στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων.

⁽³⁾ Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνεται στην υποσημείωση αριθ. (3) του πίνακα Α του συνημμένου 1 «βιοτεχνικός τομέας» της απόφασης αριθ. 4607.

⁽⁶⁾ Πρβλ. το σημείο 3.1 του συνημμένου 1 «βιοτεχνικός τομέας» στην απόφαση αριθ. 4607/2001.

⁽⁷⁾ Σύσταση 96/280/ΕΚ, της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 107, της 30.4.1996, σ. 4).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999, του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 (σημερινού άρθρου 88) της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, της 27.3.1999, σ. 1).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001, της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ L 10, της 13.1.2001, σ. 33).

Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

- (39) Η Επιτροπή είχε εγκρίνει τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος που προβλέπει ο επαρχιακός νόμος αριθ. 4/97, βάσει της προηγούμενης ρύθμισης περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽¹⁰⁾ που ακολούθως αντικαταστάθηκε από την νέα ρύθμιση που δημοσιεύθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2001. (ΕΕ C 37, σ. 3).

Όταν άρχισε να ισχύει νέα ρύθμιση προτάθηκε στα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα. Η Ιταλία έχοντας αποδεχθεί τη ρύθμιση αυτή, έπρεπε να τα θέσει τα μέτρα σε εφαρμογή. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση του συγκεκριμένου μέτρου βασίστηκε στη νέα ρύθμιση περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος που ισχύει και σήμερα.

- (40) Βάσει του σημείου 28 της κοινοτικής ρύθμισης περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽¹¹⁾, (που καλείται στο εξής «ρύθμιση»), οι προσωρινές ενισχύσεις για επενδύσεις που χορηγούνται υπέρ ΜΜΕ για την τήρηση των νέων κοινοτικών κανόνων μπορούν να εγκριθούν εντός του ορίου του 15 %, ακαθάριστου, των επιλέξιμων δαπανών, για χρονική περίοδο τριών ετών από την έκδοση των νέων υποχρεωτικών κοινοτικών κανόνων.
- (41) Στη συνέχεια η Επιτροπή θεώρησε ότι η ένταση 25 % υπέρ των ΜΜΕ για την αναπροσαρμογή στους νέους κοινοτικούς κανόνες, που προέβλεπε ο νόμος αριθ. 4/97 και επιβεβαιωνόταν με την απόφαση αριθ. 4607/2001, δεν συμφωνούσε με τη ρύθμιση και ότι οι ενισχύσεις στις μεγάλες επιχειρήσεις προορίζονταν για την τήρηση των νέων υποχρεωτικών κανόνων για το περιβάλλον δεν μπορούσαν να τύχουν καμίας παρέκκλισης.
- (42) Εξάλλου, βάσει του σημείου 29 της ρύθμισης, επιτρέπεται βασική ένταση 30 % για την υπέρβαση των κοινοτικών κανόνων και για τη στήριξη επενδύσεων που πραγματοποιούνται απουσία υποχρεωτικών κοινοτικών κανόνων.
- (43) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι η ένταση 40 % για επενδύσεις που υπερβαίνουν τους κοινοτικούς κανόνες, οι οποίοι προβλέπεται ειδικά για τις μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμφωνεί με το σημείο 29 της ρύθμισης.
- (44) Τέλος, κατά την έννοια του σημείου 41 της ρύθμισης, μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις σε δραστηριότητες παροχής συνδρομής — συμβουλών στον περιβαλλοντικό τομέα υπέρ των ΜΜΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού ΕΚ αριθ. 70/2001. ⁽¹²⁾
- (45) Ως εκ τούτου, στα σχέδια περιβαλλοντικού ελέγχου που προβλέπει η συγκεκριμένη απόφαση θα μπορούσαν να χορηγηθούν ενισχύσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του

κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001, υπό την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι είναι οι ΜΜΕ και ότι πληρούνται οι όροι του άρθρου 5 στοιχείο α) του ίδιου κανονισμού.

- (46) Η Επιτροπή εξέφρασε εξάλλου αμφιβολίες όσον αφορά την τήρηση των σημείων 36 και 37 της ρύθμισης, που αφορούν αντιστοίχως τις επενδύσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη και τις λεπτομέρειες υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών σε περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις φιλικές προς το περιβάλλον, όσον αφορά τα δύο πρώτα στοιχεία του ενίσχυσης περιβαλλοντικού χαρακτήρα που προβλέπεται από το μέτρο, τα οποία αναφέρονται στα σημεία 41 και 43 της παρούσας αιτιολογίας.

Ενισχύσεις στην απασχόληση

- (47) Η Επιτροπή είχε εγκρίνει για τις ΜΜΕ, στο πλαίσιο της ενίσχυσης N192/97, ενισχύσεις στην απασχόληση μέγιστης έντασης 25 % των μισθολογικών δαπανών.
- (48) Αν ληφθεί υπόψη ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται για τον σκοπό αυτό στην απόφαση αριθ. 4607 δεν αφορούν ούτε τη δημιουργία ούτε τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν να ορισθούν ως ενισχύσεις απασχόλησης. Ορισμένες απ' (ενισχύσεις για υπηρεσίες παροχής συμβουλών) θα μπορούσαν ενδεχομένως να τύχουν παρέκκλισης στον βαθμό που πληρούνται οι όροι του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 και οι δικαιούχοι είναι αποκλειστικά ΜΜΕ.
- (49) Εξάλλου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για έρευνα όσον αφορά κατατεθέντα σήματα και διπλώματα ευρεσιτεχνίας, καθώς και ενισχύσεις που αφορούν την κατοχύρωση σημάτων και προϊόντων της επιχείρησης, που προβλέπονται μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του ειδικού μέτρου σχετικά με τις ενισχύσεις στην απασχόληση, δεν μπορούν να τύχουν καμίας παρέκκλισης όταν πρόκειται για μεγάλες επιχειρήσεις δεδομένου ότι δεν έχουν σχέση με καμία δραστηριότητα έρευνας και ανάπτυξης.

Ενισχύσεις διεθνοποίησης

- (50) Με την ευκαιρία της κίνησης της διαδικασίας υπενθυμίζεται ότι οι ενισχύσεις που αφορούν τη συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις και εκθέσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες κατά την έννοια του άρθρου 5 στοιχείο β) του κανονισμού 70/2001 στον βαθμό που οι δαπάνες στις οποίες εφαρμόζεται η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης του 50 % αφορούν τη μίσθωση, εγκατάσταση και διαχείριση του περιπτέρου. Η εξαίρεση αυτή ισχύει μόνο για την πρώτη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε μια ορισμένη εμποροπανήγυρη ή έκθεση.

Οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών από εξωτερικούς συμβούλους πρέπει να μην αποτελούν μόνιμη ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να σχετίζονται με τρέχουσες δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης, όπως οι δαπάνες για διαφήμιση.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 72, της 10.3.1994, σ. 3.

⁽¹¹⁾ ΕΕ C 37, της 3.2.2001, σ. 3.

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001, της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ, στις κρατικές ενισχύσεις υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 10, της 13.1.2001, σ. 33).

Τέλος, οι ενισχύσεις για δραστηριότητες που έχουν σχέση με εξαγωγές⁽¹³⁾ δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 70/2001 ούτε στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 69/2001⁽¹⁴⁾ ούτε της ανακοίνωση της Επιτροπής για τις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας» του 1996⁽¹⁵⁾.

- (51) Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την Επιτροπή, οι ενισχύσεις διεθνοποίησης που προβλέπονται στην απόφαση αριθ. 4607/2001 δε ν μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι θα επωφελούνταν μόνο οι ΜΜΕ, με εξαίρεση την περίπτωση που αφορούν τη συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις ή εκθέσεις και υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρούντο οι όροι που προβλέπει το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 70/2001.
- (52) Εξάλλου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πιστώσεις κατά την εξαγωγή, ιδιαίτερα όταν χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις, που είχαν αποκλεισθεί ρητά κατά την κοινοποίηση του νόμου αριθ. 4/97, δεν μπορούσαν να τύχουν καμίας παρέκκλισης, ούτε βάσει κανονισμού 69/2001.

Ενισχύσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων

- (53) Οι ενισχύσεις, που προβλέπονταν από το καθεστώς N192/97, δεν θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις βάσει της απόφασης αριθ. 4607.
- (54) Ωστόσο, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες όσον αφορά το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις δεν αποκομίζουν κανένα ανταγωνιστικό όφελος από τη συμμετοχή σε κοινά σχέδια στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων Leader και Interreg, για τα οποία προβλέπεται ένταση 80 %.

Υπηρεσίες παροχής συμβουλών

- (55) Θα πρέπει να διευκρινιστεί η έννοια των υπηρεσιών παροχής συμβουλών. Όντως, βάσει του ισχύοντος ορισμού, η Επιτροπή θεωρεί ότι καμία ενίσχυση σε μεγάλες επιχειρήσεις για υπηρεσίες παροχής συμβουλών δεν μπορεί να τύχει παρέκκλισης, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εν λόγω παροχή συμβουλών αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σχεδίου ενίσχυσης για κατάρτιση κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 7 στοιχείο ε) του κανονισμού αριθ. 68/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2001, σχετικά με τις ενισχύσεις για κατάρτιση.

Εφαρμογή του κανόνα «περί ήσσονος σημασίας»

- (56) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές οποιαδήποτε προσαύξηση της έντασης της ενίσχυσης σε σχέση με τις βασικές τιμές του 13 % και του 16 % για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αντιστοίχως, στην περίπτωση ενισχύσεων για επενδύσεις, χορηγείται βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».
- (57) Σχετικά με το θέμα αυτό παρατηρείται ότι ούτε στον νόμο αριθ. 4/1997 ούτε στην απόφαση αριθ. 4607, που εκδόθηκε

στις 17 Δεκεμβρίου 2001, δηλαδή αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού αριθ. 69/2001, υπήρχε καμία αναφορά στις λεπτομέρειες ελέγχου του ορίου και των άλλων όρων που καθόριζε ο κανονισμός περί «ήσσονος σημασίας»⁽¹⁶⁾ ή η παλαιά κοινοποίηση του 1996 για το ίδιο θέμα⁽¹⁷⁾.

- (58) Λαμβανομένου υπόψη του ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων (3,5 και 4 εκατ. ευρώ για τρία έτη, για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, αντιστοίχως) και της μέγιστης έντασης που προβλέπεται από την απόφαση αριθ. 4607 (25 % και 22,5 %, εκ των οποίων 12 και 16,5 ποσοστιαίες μονάδες βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας» για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, αντιστοίχως), η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες όσον αφορά την πραγματική τήρηση του ορίου των 100 000 ευρώ για τριετή χρονική περίοδο που προβλέπεται στον κανονισμό περί «ήσσονος σημασίας».
- (59) Γενικότερα, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με την άκρως εκτεταμένη χρήση του κανόνα «περί ήσσονος σημασίας» που προβλέπει η απόφαση αριθ. 4607/2001, με στόχο τη συστηματική υπέρβαση των μέγιστων επιτρεπόμενων εντάσεων, όσον αφορά τις ΜΜΕ, καθώς και τη χορήγηση ενισχύσεων μέγιστης έντασης 22,5 % στις μεγάλες επιχειρήσεις, εκτός βοηθούμενων ζωνών, λαμβανομένου υπόψη και του υψηλού ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (60) Δεν υποβλήθηκε καμία παρατήρηση ούτε από μέρους τρίτων ενδιαφερομένων ούτε από μέρους του καταγγέλλοντος που ενημερώθηκε με την επιστολή D/51908 της 24.3.2003 για την κίνηση της διαδικασίας και τη δυνατότητα να υποβάλει, βάσει αυτής, παρατηρήσεις διαφορετικές εκτός από εκείνες που περιελάμβανε η αρχική καταγγελία.

V. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

- (61) Μετά από δύο συνεδριάσεις των εκπροσώπων της Επαρχίας του Bolzano και των υπηρεσιών της ΓΔ COMP, οι παρατηρήσεις της Ιταλίας διαβιβάστηκαν τελικά με την επιστολή Α/34747 της 25.6.2004.

Στην επιστολή αυτή οι ιταλικές αρχές αναφέρουν τα ακόλουθα:

V.1 Όσον αφορά τις ενισχύσεις για επενδύσεις μεγάλων επιχειρήσεων

- (62) Η απόφαση αριθ. 4607/2001 δεν προέβλεπε ρητά τον αποκλεισμό των μεγάλων επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα, όπως αντίθετα συνέβαινε στην περίπτωση εμπορικών επιχειρήσεων, μετά από ουσιαστικό λάθος.
- (63) Παρά ταύτα, καμία μεγάλη επιχείρηση του τουριστικού τομέα δεν επωφελήθηκε από την ενίσχυση ούτε βάσει του καθεστώτος N 192/1997 (επαρχιακός νόμος αριθ. 4/97) ούτε από το καθεστώς NN 69/1995 (επαρχιακός νόμος αριθ. 9/91). Όσον

⁽¹³⁾ Δηλαδή οι ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής, και από άλλες τρέχουσες δαπάνες που έχουν σχέση με την εξαγωγική δραστηριότητα.

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας» (ΕΕ L 10, της 13.1.2001, σ. 30).

⁽¹⁵⁾ ΕΕ C 68, της 6.3.1996, σ. 9.

⁽¹⁶⁾ Πρβλ. υποσημείωση 14.

⁽¹⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας», (ΕΕ C 68, της 6.3.1996, σ. 9).

αφορά τον εμπορικό τομέα, οι μεγάλες επιχειρήσεις είχαν ήδη αποκλεισθεί από το πλεονέκτημα αυτό, εκτός αν πρόκειται για «ήσσονος σημασίας» βάσει της απόφασης 4607/01.

- (64) Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή επιδοτούμενων δανείων, βάσει του καθεστώτος NN69/95, οι ιταλικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να αποκλείουν ρητά τις μεγάλες επιχειρήσεις, ακόμα και αν καμία απ' αυτές δεν έχει επωφεληθεί άλλων ενισχύσεων εκτός από εκείνες βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».
- (65) Ακολουθώντας, με επιστολή της 2.6.2005, μετά από συγκεκριμένη ερώτηση της Επιτροπής, διευκρινίστηκε περαιτέρω ότι δεν είχε χορηγηθεί καμία ενίσχυση στις μεγάλες επιχειρήσεις κανενός τομέα και ότι εξάλλου αποκλείονταν από το πλεονέκτημα οι επιχειρήσεις των οποίων η κύρια δραστηριότητα αφορούσε τον τομέα των μεταφορών.
- (66) Επιπλέον, το σχέδιο των νέων κριτηρίων εφαρμογής αποκλείει ρητά όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις επιτρέποντάς τους μόνο το πλεονέκτημα βάσει του κανόνος περί «ήσσονος σημασίας», εφόσον τηρούνται όλοι οι όροι του κανονισμού 69/2001.

V.2 Όσον αφορά τις ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ

V.2.1. Ο μη αποκλεισμός των επενδύσεων απλής αντικατάστασης από το ποσό των επιλέξιμων δαπανών.

- (67) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, καμία ενίσχυση δεν χορηγήθηκε για επενδύσεις απλής αντικατάστασης, παρότι τούτο δεν αποκλείεται ρητά από τα κριτήρια εφαρμογής.
- (68) Ειδικότερα, κρίθηκαν επιλέξιμες για ενίσχυση οι επενδύσεις ενσώματων παγιοποιήσεων που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 στοιχείο γ) του κανονισμού αριθ. 70/2001 και συγκεκριμένα, η δημιουργία νέων εγκαταστάσεων και οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού και διαφοροποίησης που συνεπάγονται ουσιαστική τροποποίηση των προϊόντων και των διαδικασιών παραγωγής ενός εργοστασίου. Για τον σκοπό αυτό, καθορίστηκαν ελάχιστα όρια επενδύσεων σχετικά υψηλά σε σχέση με τις μέσες διαστάσεις των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.
- (69) Στο διαβιβασθέν κείμενο με τα νέα κριτήρια, τόσο οι επενδύσεις απλής αντικατάστασης όσο και το κόστος συντήρησης αποκλείονται ρητά, η δε περιγραφή των επιλέξιμων επενδύσεων συμφωνεί πλήρως με εκείνη που προβλέπει ο κανονισμός αριθ. 70/2001.

V.2.2 Περί της ελευθερίας εγκατάστασης

- (70) Ο όρος της έδρας στην περιφέρεια της Επαρχίας του Bolzano, που απαιτούσαν τα παλαιά κριτήρια για την πρόσβαση στις ενισχύσεις, δεν εφαρμόζονταν αυστηρά ούτε κατά το παρελθόν. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, παρεσχέθη ένας κατάλογος δεκαέξι δικαιούχων για ενισχύσεις βάσει του εν θέματι καθεστώτος, των οποίων η έδρα ορίζεται εκτός της Επαρχίας του Bolzano (και σε μια περίπτωση εκτός της ιταλικής επικράτειας). Οι ενισχύσεις αυτές ανάγονται στις περισσότερες περιπτώσεις (και συγκεκριμένα σε 6 από 16) στο 1998, δηλαδή πολύ πριν η Επιτροπή ανοίξει φάκελο για τη συγκεκριμένη υπόθεση. Εξάλλου, και οι επιχειρήσεις που έχουν

μόνο μια λειτουργική μονάδα στην Επαρχία του Bolzano μπορούν πλέον να τύχουν του συγκεκριμένου καθεστώτος.

V.2.3 Όσον αφορά την τήρηση της αρχής της αναγκαιότητας της ενίσχυσης

- (71) Η αρχή αυτή έχει ήδη τηρηθεί βάσει του άρθρου 7 δεύτερη περίπτωση του κανονισμού 70/2001 από τη στιγμή που οι όροι χορήγησης των ενισχύσεων ήταν τόσο αντικειμενικοί ώστε να αποκλείεται πλήρως για την Επαρχία η δυνατότητα να διακριτικής ευχέρειας.
- (72) Ωστόσο, οι ιταλικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να καθορίσουν ότι η αίτηση θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί πριν από την έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του σχεδίου το οποίο αφορά η ενίσχυση.

V.2.4 Όσον αφορά τις ενισχύσεις σε πολύ μικρές επιχειρήσεις

- (73) Οποιαδήποτε προσαύξηση της έντασης των ενισχύσεων για επενδύσεις υπέρ πολύ μικρών επιχειρήσεων γενικά, πέραν του ποσοστού του 15 %, από τούδε και στο εξής προβλέπεται μόνο βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».
- (74) Οι ενισχύσεις έντασης 40 % που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης και ούτε θεωρούνται «ήσσονος σημασίας» παρέχονται αποκλειστικά για ορισμένες τοπικές δραστηριότητες, ειδικότερα για τυπικά υπό εξαφάνιση μικροεπαγγέλματα του βιοτεχνικού τομέα και εμπορικές μικροδραστηριότητες, οι οποίες έχουν αποτελέσει αντικείμενο διεξοδικής καταγραφής στα νέα κριτήρια.

- (75) Εν πάση περιπτώσει, από μια έρευνα που πραγματοποιήσαν οι ιταλικές αρχές προέκυψε ότι, μέχρι σήμερα, δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση που να υπερβαίνει ταυτόχρονα την ένταση του 15 % και το όριο «ήσσονος σημασίας».

V.2.5 Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

- (76) Προβλέπονται μόνο εντάσεις ενίσχυσης 15 % και 30 %, αντιστοίχως, που αφορούν τις μεταβατικές ενισχύσεις για επενδύσεις, οι οποίες χορηγούνται υπέρ των ΜΜΕ για την τήρηση των νέων κοινοτικών κανόνων και ενισχύσεις για την υπέρβαση των κοινοτικών κανόνων ή για τη στήριξη επενδύσεων που πραγματοποιούνται απουσία υποχρεωτικών κοινοτικών κανόνων.
- (77) Όσον αφορά τον περιβαλλοντικό έλεγχο, αυτός σήμερα βάσει του άρθρου 5 στοιχείο α) του κανονισμού 70/2001 περιορίζεται μόνο στις ΜΜΕ ενώ εξακολουθεί να επιτρέπεται για τις μεγάλες επιχειρήσεις μόνο βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας». Ο κανόνας που προβλέπεται στο άρθρο 12 εδάφιο 4 του νόμου αριθ. 4/97, σύμφωνα με τον οποίο είναι επιλέξιμες για το μέτρο ακόμα και οι μεγάλες επιχειρήσεις, θα καταργηθεί μόλις αυτό είναι δυνατό. Εξάλλου οι ιταλικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να παύσουν εν τω μεταξύ να τον εφαρμόζουν.

- (78) Τέλος, οι ιταλικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να τηρούν τους όρους που ορίζονται στα σημεία 36 και 37 της ρύθμισης για τις επενδύσεις οι οποίες πρέπει να ληφθούν υπόψη, καθώς και οι λεπτομέρειες υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών.

- (79) Ελήφθη μόνο μια αίτηση βάσει των κριτηρίων που ίσχυαν προηγουμένως στον βιοτεχνικό τομέα, βάσει του εν λόγω μέτρου, για ποσό ενίσχυσης ίσο με 14 719,02, που προκύπτει ότι είναι ανώτερο από την επιτρεπόμενη ένταση των 7 359,51 ευρώ. Ωστόσο, το τελευταίο αυτό ποσό καταχωρίστηκε λογιστικά βάσει του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας».

V.2.6 Όσον αφορά τις συνεισφορές τις καλούμενες «ενισχύσεις στην απασχόληση»

- (80) Δεδομένου ότι συνδέονται με το στάδιο εκκίνησης των νέων επιχειρήσεων (τους πρώτους 24 μήνες από την ίδρυσή τους), οι ενισχύσεις αυτές, παρότι συνίστανται σε μορφές συνεισφορών σε υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών και έρευνας ή/και κατοχύρωσης εμπορικού σήματος των προϊόντων της επιχείρησης, έχουν ως στόχο, σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και είναι, ως εκ τούτου, συμβιβάσιμες. Εν πάση περιπτώσει όμως δεν έχει επωφεληθεί απ' αυτές καμία μεγάλη επιχείρηση.

- (81) Ωστόσο σήμερα οι ενισχύσεις αυτές προβλέπονται, σύμφωνα με το κεφάλαιο V του νόμου αριθ. 4/97, μόνο υπό μορφή επιδοτούμενων δανείων, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο VI του ίδιου νόμου, για την αύξηση των ταμειακών διαθέσιμων βάσει και εντός των ορίων του κριτηρίου περί «ήσσονος σημασίας».

V.2.7 Όσον αφορά τις ενισχύσεις διεθνοποίησης

- (82) Μέχρι σήμερα έχουν χορηγηθεί για τον σκοπό αυτό μόνο ορισμένες ενισχύσεις αμελητέου ποσού. Όσον αφορά τη συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις και εκδόσεις, έχουν χορηγηθεί σε ορισμένες ΜΜΕ ενισχύσεις με ένταση 25 % αντί για την επιτρεπόμενη ένταση του 50 % , χωρίς να εξακριβωθεί εάν επρόκειτο ή όχι για πρώτη συμμετοχή σε συγκεκριμένη εκδήλωση, ενώ έχουν χορηγηθεί μόνο δύο ενισχύσεις υπό μορφή συνεισφοράς (50 %) στις δαπάνες ασφάλισης των πιστώσεων κατά την εξαγωγή προς χώρες εκτός ΕΕ, για ποσό 3 500 ευρώ και 7 εκατ. λιρών Ιταλίας.

- (83) Όσον αφορά τα νέα κριτήρια εφαρμογής, αυτά προβλέπουν τη στήριξη, με ένταση 50 %, των δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχουν εξωτερικοί σύμβουλοι και των δαπανών της πρώτης συμμετοχής σε εμποροπανήγυρη ή έκδοση μόνο για τις ΜΜΕ, είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό της Κοινότητας.

- (84) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για ασφάλιση των πιστώσεων κατά την εξαγωγή, είναι πλέον επιλέξιμα μόνο τα ασφαλιστρα που αφορούν κινδύνους που δεν ασφαρίζονται στην αγορά, για πράξεις προς τρίτες χώρες, εξαιρουμένων ορισμένων χωρών του ΟΟΣΑ όπου οι κίνδυνοι αυτοί ασφαίζονται στην αγορά (δηλαδή των καλουμένων «marketable countries» που είναι σήμερα η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Ισλανδία, η Ιαπωνία, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία, η Ελβετία και οι ΗΠΑ).

V.2.8 Όσον αφορά τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων

- (85) Δεν χορηγείται πλέον η ενίσχυση έντασης 80 %, που προηγουμένως προβλεπόταν για ορισμένα κοινά σχέδια στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων Leader και Interreg όπου συμμετείχαν και επιχειρήσεις.

V.2.9 Όσον αφορά την εφαρμογή του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας»

- (86) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, η τήρηση των κανόνων που προβλέπει η ρύθμιση περί «ήσσονος σημασίας» είναι εξασφαλισμένη. Για τον σκοπό αυτό, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επαρχίας του Bolzano συνδέονται, καταρχάς, μεταξύ τους μέσω ενός ενδοδικτυακού συστήματος. Εξάλλου, πριν ληφθεί οποιαδήποτε ενίσχυση βάσει του κανόνα αυτού, οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν δήλωση σχετικά με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση που έχουν λάβει για τον ίδιο σκοπό εντός της σχετικής τριετούς περιόδου.

- (87) Τέλος, βρίσκεται υπό υλοποίηση ένα άλλο αυτόματο σύστημα επεξεργασίας των δεδομένων για τον έλεγχο όλων των ενισχύσεων και όχι μόνον εκείνων που χορηγούνται από την Επαρχία του Bolzano, η οποία με τη σειρά της θα συνδεθεί με το εθνικό δίκτυο που βρίσκεται σήμερα υπό υλοποίηση.

VI. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

VI.1. Αξιολόγηση του κατά πόσον τα υπό εξέταση μέτρα συνιστούν ενίσχυση

- (88) Ένα μέτρο μπορεί να θεωρηθεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης μόνον εάν πληροί σωρευτικά τους τέσσερις ακόλουθους όρους: επιχορήγηση μέσω κρατικών πόρων, επιλεξιμότητα, απειλή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, επίπτωση στις συναλλαγές.

- (89) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, πληρούνται: ο πρώτος όρος, από τη στιγμή που το μέτρο χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της Αυτόνομης Επαρχίας του Bolzano — δηλαδή μέσω δημοσίων πόρων —, ο δεύτερος δεδομένου ότι μόνο οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στο έδαφος της Επαρχίας του Bolzano τυγχάνουν ενίσχυσης, ο τρίτος εκ του γεγονότος ότι ενισχύεται η χρηματοοικονομική κατάσταση των δικαιούχων και ο τέταρτος από τη στιγμή που οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν πραγματικά να ασκήσουν διεθνείς εμπορικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι βρίσκονται σε μια παραμεθόρια περιφέρεια η οποία επιπλέον είναι ιδιαίτερα δραστήρια στον τουριστικό τομέα. Για τους λόγους αυτούς, τα υπό εξέταση μέτρα μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, χωρίς τούτο να θίγει την αξιολόγηση των μέτρων, που προκύπτουν από την εφαρμογή των νέων κριτηρίων, υπέρ ορισμένων πολύ μικρών επιχειρήσεων, που αναφέρονται στο σημείο 116 της παρούσας απόφασης.

- (90) Εξάλλου, τα μέτρα που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είχαν ήδη θεωρηθεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης, κατά τη διάρκεια της εξέτασης που είχε πραγματοποιήσει η Επιτροπή στο πλαίσιο των φακέλων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις N192/97 και NN69/95.

VI.2. Νομιμότητα του μέτρου

- (91) Δεδομένου ότι δεν είχαν κοινοποιηθεί προηγουμένως στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης, τα μέτρα είναι παράνομα λόγω μη προηγούμενης κοινοποίησης. Από τη στιγμή που, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αποτελούν κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος N192/97 (και, έμμεσα, του καθεστώτος NN69/95), τα μέτρα αυτά έχουν οδηγήσει στην καταχρηστική εφαρμογή των εν λόγω καθεστώτων.

VI.3. Συμβιβασμο των μέτρων ενίσχυσης που προκύπτουν από την εφαρμογή της απόφασης αριθ. 4607/2001

VI.3.1. Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων

- (92) Από τη στιγμή που η Επαρχία του Bolzano δεν ήταν επιλέξιμη για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για όλη τη χρονική περίοδο κατά την οποία ίσχυαν τα συγκεκριμένα μέτρα, δεν μπορεί να παρασχεθεί καμία εξαίρεση στις ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων στην περιφέρεια αυτή.
- (93) Εξάλλου, η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την υπόθεση N192/97 είχε ήδη αποκλείσει ρητά τις μεγάλες επιχειρήσεις από την εφαρμογή του καθεστώτος εξαιρουμένων των ενισχύσεων «ήσσονος σημασίας».
- (94) Επίσης, όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή επιδοτούμενων δανείων βάσει του νόμου αριθ. 9/91, οι ενισχύσεις αυτές εντάσσονται και στο καθεστώς NN69/95. Η Επιτροπή είχε εγκρίνει το καθεστώς αυτό υπό την προϋπόθεση ότι θα τύγχαναν ενισχύσεων μόνο οι ΜΜΕ και μετά από υποχρέωση που είχαν αναλάβει οι ιταλικές αρχές να τηρούν όλες τις διατάξεις της ρύθμισης ΜΜΕ και να τις ανακοινώνουν στις υπηρεσίες της επαρχιακής διοίκησης ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή του καθεστώτος.
- (95) Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της απόφασης αριθ. 4607/2001 - περί των κριτηρίων εφαρμογής του καθεστώτος N192/97 (και του καθεστώτος NN69/95, μέσα στα όρια εντός των οποίων χορηγούνται οι ενισχύσεις υπό μορφή επιδοτούμενου δανείου βάσει του νόμου 9/91)- από τη στιγμή που προβλέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων σε επενδύσεις και υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.
- (96) Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί, ότι βάσει των πληροφοριών που παρέσχον οι ιταλικές αρχές, καμία μεγάλη επιχείρηση δεν έχει επωφεληθεί ουσιαστικά από το μέτρο αυτό.

VI.3.2. Ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ ΜΜΕ

- (97) Καταρχάς, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι οποιαδήποτε ενίσχυση που χορηγείται σε σχέση με επενδύσεις αντικατάστασης πρέπει να θεωρηθεί ασυμβίβαστη παρότι οι ιταλικές αρχές είχαν κοινοποιήσει ότι δεν είχαν χορηγήσει στο πλαίσιο του υπό εξέταση καθεστώτος καμία ενίσχυση σχετικά με αυτού του είδους επενδύσεις.
- (98) Εξάλλου, οι ενισχύσεις για επενδύσεις που υπερβαίνουν το όριο του 15 % για τις μικρές επιχειρήσεις και του 7,5 % για τις μεσαίες επιχειρήσεις είναι ασυμβίβαστες.

VI.3.3. Όσον αφορά τις πολύ μικρές επιχειρήσεις

- (99) Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι η κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων που αποτελούν τμήμα των ΜΜΕ τόσο βάσει της σύστασης 96/280/ΕΚ⁽¹⁸⁾ όσο και του νέου ορισμού που ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2005⁽¹⁹⁾, δεν αποκλείεται αφεαυτής από την εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 1

της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις για επενδύσεις που χορηγούνται σε τέτοιες επιχειρήσεις, όπου υπερβαίνουν την ένταση του 15 % και δεν μπορούν να θεωρηθούν «ήσσονος σημασίας», πρέπει να θεωρούνται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

- (100) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τη διευκρίνιση που παρέσχον σχετικά οι ιταλικές αρχές, σύμφωνα με την οποία προκύπτει ότι δεν έχει χορηγηθεί σε πολύ μικρές επιχειρήσεις καμία ενίσχυση που να υπερβαίνει ταυτόχρονα την ένταση του 15 % και το όριο του «ήσσονος σημασίας».

VI.3.4. Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές ενισχύσεις

- (101) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ένταση ενίσχυσης του 25 % και του 40 %, αντιστοίχως, που προβλέπονται για τις δύο πρώτες τυχές του ειδικού συγκεκριμένου μέτρου, -δηλαδή για την προσαρμογή στους νέους υποχρεωτικούς κανόνες ή για την υπέρβαση των κοινοτικών κανόνων- καθώς και η επιλεξιμότητα των μεγάλων επιχειρήσεων για ενισχύσεις υπέρ σχεδίων περιβαλλοντικού ελέγχου είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.
- (102) Η Επιτροπή παρατηρεί σχετικά ότι βάσει των πληροφοριών που παρέσχε η Ιταλία, έχει μέχρι τώρα χορηγηθεί μόνο μια ενίσχυση η οποία υπερέβαινε τα επιτρεπόμενα όρια για ποσό πολύ χαμηλότερο από το «ήσσονος σημασίας» και ότι η νομική βάση της προαναφερθείσας τρίτης παρέμβασης (ενισχύσεις περιβαλλοντικού ελέγχου) περιέπεσε σε αχρηστία και θα καταργηθεί μόλις αυτό είναι δυνατό.

VI.3.5. Όσον αφορά τις καλούμενες συνεισφορές «ενισχύσεις στην απασχόληση»

- (103) Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται υπό αυτή την ονομασία από την απόφαση αριθ. 4607 δεν αντιστοιχούν απολύτως στις επιτρεπόμενες ενισχύσεις από την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ενίσχυση N192/97. Εξάλλου, δεδομένου ότι δεν αφορούν ούτε τη δημιουργία ούτε τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης, αλλά αφορούν μάλλον υπηρεσίες παροχής συμβουλών και δραστηριότητες σχετικές με τα εμπορικά σήματα και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δεν μπορούν να θεωρηθούν ενισχύσεις στην απασχόληση.
- (104) Ωστόσο, από τη στιγμή που το μεγαλύτερο τμήμα των επιλέξιμων δαπανών βάσει του συγκεκριμένου ειδικού μέτρου θεωρείται ότι αφορά δραστηριότητες παροχής συνδρομής/ συμβουλών υπέρ νεοσυσταθειών ΜΜΕ ή την κατοχύρωση του εμπορικού σήματος και των προϊόντων της επιχείρησης, που μπορούν να είναι επιλέξιμα βάσει των άρθρων 5 και 5γ του κανονισμού αριθ. 70/2001, οι σχετικές ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες μόνο στο μέτρο που δεν πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στους κανονισμούς αριθ. 70/2001 και 364/2004⁽²⁰⁾.
- (105) Αντίθετα οι σχετικές ενισχύσεις είναι γενικά ασυμβίβαστες όταν χορηγούνται και σε μεγάλες επιχειρήσεις.

⁽¹⁸⁾ Σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996, σχετικά με τον ορισμό των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4).

⁽¹⁹⁾ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 136).

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 364/2004 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 2004 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 όσον αφορά την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των ενισχύσεων έρευνας και ανάπτυξης (ΕΕ L 63, της 28.2.2004, σ. 22).

VI.3.6. Όσον αφορά τις ενισχύσεις διενδοποίησης

(106) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι έχουν χορηγηθεί για το θέμα αυτό μόνο ορισμένες ενισχύσεις αμελητέου ποσού, βάσει των κριτηρίων εφαρμογής που έχουν αποτελέσει αντικείμενο της κίνησης της διαδικασίας. Εξάλλου, η ένταση που χορηγείται σε περίπτωση συμμετοχής σε εμποροπανηγύρεις και εκθέσεις είναι 25 %, αντί του 50 % όπως ήταν αποδεκτό, παρότι δεν διαπιστώθηκε εάν επρόκειτο ή όχι για πρώτη συμμετοχή σε μια συγκεκριμένη εκδήλωση. Διαπιστώθηκαν πέντε συνολικά περιπτώσεις για ποσό ενισχύσεων από 1 250 έως 8 875 ευρώ. Διαπιστώθηκαν δύο μόνο περιπτώσεις όσον αφορά ενίσχυση για την ασφάλιση των πιστώσεων κατά την εξαγωγή με ένταση ενίσχυσης 50 %, που περιοριζόταν στο κόστος των ασφαλιστικών και είχε σχέση με χώρες εκτός ΕΕ, για ποσά ενίσχυσης 3 500 ευρώ και 7 εκατ. λιρών Ιταλίας (που επίσης αντιστοιχούν σε περίπου 3 500 ευρώ). Τα ποσά αυτά συμβιβάζονται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση των πιστώσεων κατά την εξαγωγή⁽²¹⁾

(107) Ωστόσο, όλες οι ενισχύσεις σε υπηρεσίες παροχής συμβουλών για μεγάλες επιχειρήσεις και για τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με εξαγωγές -οι τελευταίες αυτές δραστηριότητες ακόμα και αν αφορούν ΜΜΕ- είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Επίσης ασυμβίβαστες είναι οι ενισχύσεις υπέρ επιχειρήσεων οποιωνδήποτε διαστάσεων, για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που αποτελούν δραστηριότητα μόνιμη ή περιοδική και οι ενισχύσεις που είναι συναφείς με κανονικές δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης, όπως οι δαπάνες για διαφήμιση.

VI.3.7. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων

(108) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι αυτού του είδους η στήριξη, έντασης 80 %, που προβλέπεται στην απόφαση αριθ. 4607, δεν είχε εγκριθεί από την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση N192/97. Λαμβανομένης υπόψη της πολύ υψηλής έντασης πέραν του γεγονότος ότι δεν φαίνεται να έχει ληφθεί υπόψη κανένας επιλέξιμος στόχος, οι ενισχύσεις αυτές είναι ασυμβίβαστες στο μέτρο που εφαρμόζεται το άρθρο 87 παράγραφος 1, ιδίως εάν μπορούν να τύχουν των ενισχύσεων αυτών και φορείς οι οποίοι ασκούν οικονομικές δραστηριότητες συμμετέχοντας στα κοινά σχέδια που επιδοτούνται από το συγκεκριμένο ειδικό μέτρο.

(109) Ωστόσο, η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα ποσά που έχουν χορηγηθεί για τον λόγο αυτό στα μεμονωμένα σχέδια που έχουν ληφθεί υπόψη είναι, βάσει των πληροφοριών που παρέσχον οι ιταλικές αρχές, πολύ περιορισμένα και ειδικότερα πολύ κάτω από το όριο του «ήσσονος σημασίας». Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουν επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Μπορεί, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ότι τα μέτρα αυτά δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης, αρκεί οι ιταλικές αρχές να υποβάλουν στην Επιτροπή αποδείξεις ότι έχουν τηρηθεί όλα τα κριτήρια για την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 69/2001. Τέλος η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι η ενίσχυση σε κοινά σχέδια στο πλαίσιο των σχεδίων Leader και Interreg, στα οποία συμμετέχουν και οι επιχειρήσεις, δεν προβλέπεται πλέον από το σχέδιο των νέων κριτηρίων για την εφαρμογή του συγκεκριμένου καθεστώτος.

VI.3.8. Όσον αφορά τις ενισχύσεις σε υπηρεσίες παροχής συμβουλών

(110) Η Επιτροπή εμμένει την άποψή της σύμφωνα με την οποία δεν μπορεί να χορηγηθεί καμία ενίσχυση για υπηρεσίες συνδρομής και συμβουλών που παρέχονται στις μεγάλες επιχειρήσεις, παρά μόνον στο πλαίσιο ενός σχεδίου ενίσχυσης για κατάρτιση βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 7 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 68/2001⁽²²⁾. Εκτός αυτής της οι ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες.

VI.3.9. Όσον αφορά την εφαρμογή του κανόνα περί «ήσσονος σημασίας»

(111) Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τις εγγυήσεις που παρέσχον σχετικά οι ιταλικές αρχές σύμφωνα με τις οποίες όλοι οι όροι που προβλέπονται στους εφαρμοζόμενους κανόνες περί «ήσσονος σημασίας», δηλαδή σήμερα, εκείνοι που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001⁽²³⁾, τηρούνται αυστηρά και τούτο κυρίως χάρη στο σύστημα ελέγχου «servizio controlling dell'ASTAT».

VI.4. Συμβιβασίμο των μέτρων βάσει των νέων κριτηρίων που έχουν διαβιβαστεί με την επιστολή Α/34/747 της 25.6.2004, τα οποία έχουν τροποποιηθεί και ενσωματωθεί βάσει της επιστολής Α/34426 της 2.6.2005.

(112) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, όσον αφορά τις ενισχύσεις για επενδύσεις, τα νέα κριτήρια εφαρμογής αποκλείουν ρητώς τις μεγάλες επιχειρήσεις, εκτός αν πρόκειται για ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας».

(113) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ των ΜΜΕ, υπενθυμίζεται ότι ο ορισμός των επιλέξιμων επενδύσεων που προβλέπεται από τα νέα κριτήρια πληροί τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό αριθ. 70/2001⁽²⁴⁾ και αποκλείει ρητά τόσο τις επενδύσεις αντικατάστασης όσο και οι δαπάνες συντήρησης.

(114) Εξάλλου, η Επιτροπή επιμένει ότι, όπως προκύπτει από τον κατάλογο που διαβιβάστηκε σχετικά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (βλέπε σημείο 70 της παρούσας απόφασης), η αρχή της ελευθερίας της εγκατάστασης τηρείται πλέον και τυπικά, ενώ προηγουμένως τηρείτο μόνο ουσιαστικά, δεδομένου ότι αρκεί να υπάρχει μια λειτουργική μονάδα στο έδαφος της Επαρχίας του Bolzano να έχει η επιχείρηση πρόσβαση στις συγκεκριμένες ενισχύσεις.

(115) Τέλος, τηρείται η αρχή της αναγκαιότητας των ενισχύσεων από τη στιγμή που πλέον προβλέπεται υποχρέωση υποβολής της αίτησης πριν από την έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του σχεδίου που αποτελεί αντικείμενο της ενίσχυσης.

(116) Όσον αφορά τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, το άρθρο 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στον βαθμό που αυτό ενδιαφέρει μόνο επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα σε τοπικό επίπεδο, και δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν είναι σε θέση να ασκήσουν καμία επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές λόγω των ιδίων χαρακτηριστικών τους, των διαστάσεων και του τόπου εγκατάστασής τους, καθώς και της έλλειψης ενδιαφέροντος επιχειρήσεων άλλων κρατών μελών να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά αυτή. Οι επιχειρήσεις αυτές ασκούν στη περίπτωση αυτή ορισμένες πολύ συγκεκριμένες δραστηριότητες, που απασχολούν όχι περισσότερα από δύο άτομα στον βιοτεχνικό τομέα (ιδίως σε

⁽²¹⁾ Δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 281, της 17.9.1997, σ. 4, όπως τροποποιήθηκε από την ανακοίνωση 2001/C 217/02 που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 217 της 2.8.2001, σ. 2.

⁽²²⁾ ΕΕ L 10, της 13.1.2001, σ. 20.

⁽²³⁾ Πρβλ. υποσημείωση 14.

⁽²⁴⁾ Πρβλ. υποσημείωση 14.

τυπικά παραδοσιακά επαγγέλματα υπό εξαφάνιση, όπως του ακονιστή, του βαρελοποιού, του λαναριστή και κλώστη μαλλιού, του κηροποιού, του καλαθοποιού, του πεταλωτή, κλπ.) και τον εμπορικό (ειδικότερα δραστηριότητες λιανικής πώλησης προϊόντων καθημερινής χρήσης -ιδίως τροφίμων- σε κοινότητες που δεν υπερβαίνουν τους χιλίους κατοίκους, εκτός εμπορικών κέντρων και εν πάση περιπτώσει εκτός των πλέον ανεπτυγμένων από τουριστικής πλευράς περιοχών) επακριβώς απεικονιζόμενες στα νέα κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος, τόσο όσον αφορά τη βιοτεχνία όσο και το εμπόριο.

(117) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι μεταβατικές ενισχύσεις υπέρ μόνο των ΜΜΕ για την προσαρμογή στους νέους υποχρεωτικούς κανόνες, για τριετή χρονική περίοδο από την έκδοσή τους, της έντασης του 15 % είναι σύμφωνη με το σημείο 28 της κοινοτικής ρύθμισης για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽²⁵⁾ (που καλείται στο εξής «η ρύθμιση»).

(118) Επιπλέον, οι ενισχύσεις για την παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις οιωνδήποτε διαστάσεων ώστε να υπερβούν τους υποχρεωτικούς κοινοτικούς κανόνες ή να ξεκινήσουν επενδύσεις, πάντα με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, οι οποίες πραγματοποιούνται απουσία δεσμευτικών κοινοτικών κανόνων με ένταση 30 % πληρούν πλέον τους όρους του σημείου 29 της ρύθμισης.

(119) Εξάλλου, στις ενισχύσεις για δραστηριότητες συνδρομής και παροχής συμβουλών στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίες περιορίζονται στις ΜΜΕ, τηρείται το άρθρο 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 ⁽²⁶⁾ και, ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις αυτές συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

(120) Επίσης, η παρούσα απόφαση δεν θίγει το συμβιβασμό της απόφασης αριθ. 4007 της 4.11.2002, με την οποία αναπροσαρμόζονται στις νέες κατευθύνσεις της Επιτροπής όλες οι αποφάσεις της επαρχίας του Bolzano, για την προστασία του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας.

(121) Όσον αφορά τις υποτιθέμενες ενισχύσεις στην απασχόληση, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι οι ενισχύσεις αυτές περιορίζονται στη χορήγηση δανείων για την σύσταση ταμειακής ρευστότητας, βάσει του κανονισμού 69/2001 ⁽²⁷⁾ περί ενισχύσεων «ήσσονος σημασίας».

(122) Σε σχέση με τις ενισχύσεις για διενδοποίηση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι στα νέα διαβιβασθέντα κριτήρια εφαρμογής διατηρείται μόνο η ενίσχυση με ένταση 50 %, που αφορά δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν εξωτερικοί σύμβουλοι και δαπάνες που αφορούν την πρώτη συμμετοχή σε συγκεκριμένη εμποροπανήγυρη ή έκθεση οι οποίες προορίζονται μόνο για τις ΜΜΕ. Τούτο συμφωνεί με το άρθρο 5 του κανονισμού 70/2001 ⁽²⁸⁾.

(123) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι είναι πλέον επιλέξιμα μόνο τα ασφαλιστρα που αφορούν την ασφάλιση πιστώσεων κατά κινδύνων μη ασφαλισίμων στην αγορά, όσον αφορά πράξεις προς τρίτες χώρες εξαιρουμένων των χωρών του ΟΟΣΑ όπου ο κίνδυνος είναι ασφαλισίμος στην αγορά (των καλούμενων «marketable countries», που είναι σήμερα η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Ισλανδία, η Λαπωνία, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία, η Ελβετία και οι ΗΠΑ). Τούτο είναι σύμφωνο με την ανακοίνωση σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων ⁽²⁹⁾.

VII. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(124) Η Επιτροπή λυπάται για το γεγονός ότι τα κριτήρια εφαρμογής του επαρχιακού νόμου αριθ. 4/97, που εκδόθηκαν με την απόφαση αριθ. 4607 της 17.12.2001, εφαρμόστηκαν στην Ιταλία, στην Αυτόνομη Επαρχία του Bolzano, χωρίς να ανακοινωθούν προηγουμένως στην Επιτροπή, κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης και είναι, ως εκ τούτου, παράνομα. Τούτο οδήγησε στην καταχρηστική εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων N192/97 (και, έμμεσα και του καθεστώτος NN69/95), βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού αριθ. 659/99 ⁽³⁰⁾.

(125) Ωστόσο, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την παρούσα επίσημη διαδικασία εξέτασης όσον αφορά τις συγκεκριμένες ενισχύσεις.

(126) Επίσης, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι ιταλικές αρχές διευκρίνισαν ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι διατάξεις που προβλέπει η απόφαση αριθ. 4607/2001 που μπορεί να θεωρηθούν, βάσει της ανάλυσης που πραγματοποιήσε η Επιτροπή, όχι μόνο ασυμβίβαστες αλλά και παράνομες, δεν εφαρμόστηκαν ποτέ ή εφαρμόστηκαν σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων, για πολύ μικρά ποσά, κατά πολύ χαμηλότερα από το όριο «ήσσονος σημασίας» και αυτό και σχετικά με τις ΜΜΕ.

(127) Για τον σκοπό αυτό, παρασχέθηκαν πολυάριθμα στοιχεία, ιδίως όσον αφορά τον αριθμό και το ποσό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν σε σχέση με τις πλέον αντιφατικές πτυχές των διαφόρων ειδικών μέτρων του καθεστώτος. Προκύπτει ότι καμία μεγάλη επιχείρηση δεν επωφεληθήκε από τη στήριξη του συγκεκριμένου καθεστώτος όσον αφορά ενισχύσεις για επενδύσεις. Οι ενισχύσεις αυτές, ωστόσο, αφορούσαν ουσιαστικά τις ΜΜΕ, όπως προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση των καθεστώτων N192/97 και NN69/95.

(128) Εξάλλου, οι ιταλικές αρχές έχουν συνεργαστεί ενεργά αναστέλλοντας την εφαρμογή ορισμένων κανόνων οι οποίοι θα καταργηθούν, μόλις αυτό είναι δυνατό, ιδίως όσον αφορά τις ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων) και προτείνοντας την τροποποίηση των κριτηρίων εφαρμογής των ενισχύσεων της παρούσας διαδικασίας.

⁽²⁵⁾ ΕΕ C 37, της 3.2.2001, σ. 3.

⁽²⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001, της Επιτροπής, της 12 Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33.

⁽²⁷⁾ Πρβλ. υποσημείωση 14.

⁽²⁸⁾ Πρβλ. υποσημείωση 26.

⁽²⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με την τροποποίηση της ανακοίνωσης βάσει του άρθρου 93 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης στη βραχυπρόθεσμη ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων (ΕΕ C 217, της 2.8.2001, σ. 2).

⁽³⁰⁾ Πρβλ. υποσημείωση 5.

(129) Τέλος, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τις εγγυήσεις και διασφαλίσεις που έχει παράσχει η Ιταλία όσον αφορά την τήρηση των όρων και του ορίου ενισχύσεων «ήσσονος σημασίας», σχετικά με την ιδιαίτερα ευρεία εφαρμογή των οποίων η Επιτροπή είχε εκφράσει τις αμφιβολίες της με την ευκαιρία της κίνησης της διαδικασίας.

(130) Από τη στιγμή που δεν έχουν επωφεληθεί ούτε οι τομείς που αποκλείονται ούτε οι δραστηριότητες που συνδέονται με εξαγωγές και δεν προβλεπόταν καμία ενίσχυση που να υπόκειται στην προτιμησιακή μεταχείριση εθνικών προϊόντων σε σχέση με τα εισαγόμενα, μπορεί να εφαρμοστεί στα υπό εξέταση προϊόντα, βάσει του κανονισμού αριθ. 69/2001, ο κανόνας περί «ήσσονος σημασίας» υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση δεν υπερβαίνει το όριο των 100.000 ευρώ για κάθε επιχείρηση, κατά τη σχετική τριετή περίοδο. Ωστόσο, οι ενισχύσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

(131) Η Επιτροπή παρατηρεί εξάλλου ότι η απόφαση σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων δεν θίγει τη δυνατότητα τα μεμονωμένα μέτρα να αποτελούν κρατική ενίσχυση (αν η μεμονωμένη ενίσχυση είναι σύμφωνη π.χ. με τον κανόνα περί «ήσσονος σημασίας», όπως προβλέπεται στο προηγούμενο σημείο) ή να θεωρούνται, στο σύνολό του ή εν μέρει, συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει των ιδίων χαρακτηριστικών τους (ιδίως βάσει ενός κανονισμού εξαίρεσης).

(132) Ακόμα και αν, στην ειδική περίπτωση, βάσει των προηγούμενων σημείων 124-131 και του σκεπτικού που εκτίθεται στο τμήμα VI.3, σχετικά με το συμβιβασμό των μέτρων που προκύπτουν από την εφαρμογή της απόφασης αριθ. 4607/2001, μπορεί να μην πρέπει να πραγματοποιηθεί κανενός είδους ανάκτηση -ή να πραγματοποιηθεί ανάκτηση σε πολύ περιορισμένο βαθμό-, αποτελεί εν πάση περιπτώσει πάγια τακτική της Επιτροπής να ορίζει την ανάκτηση των ενισχύσεων από τους δικαιούχους οι οποίες βάσει του άρθρου 88 της Συνθήκης έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες. Η τακτική αυτή επιβεβαιώνεται από το άρθρο 14 του κανονισμού αριθ. 659/99 ⁽³¹⁾.

(133) Η Επιτροπή ορίζει ότι η Ιταλία πρέπει να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να ανακτήσει τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις από τους δικαιούχους των καθεστώτων ενισχύσεων, εξαιρουμένων των μεμονωμένων περιπτώσεων όπου πληρούνται οι απαιτούμενοι όροι ώστε να θεωρηθούν οι ενισχύσεις συμβιβάσιμες βάσει των σχετικών κανόνων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή ζητεί από τις ιταλικές αρχές να υποχρεώσουν τους δικαιούχους των καθεστώτων ενισχύσεων, εντός προθεσμίας δύο μηνών από την έκδοση της παρούσας απόφασης, να επιστρέψουν τις ενισχύσεις μαζί με τους τόκους.

(134) Βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 659/99, η προς ανάκτηση ενίσχυση περιλαμβάνει τόκους που πρέπει να υπολογισθούν σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ⁽³²⁾. Οι τόκοι αρχίζουν να τρέχουν από την ημερομηνία κατά την οποία η παράνομη ενίσχυση τέθηκε

στη διάθεση του ιδιοκτήτη, μέχρι την ημερομηνία της επιστροφής της.

(135) Η Επιτροπή καλεί την Ιταλία να διαβιβάσει το συνημμένο έντυπο που αφορά την εξέλιξη της διαδικασίας ανάκτησης, να συντάξει κατάλογο των δικαιούχων που υποχρεούνται να επιστρέψουν τις ενισχύσεις και να αναφέρει σαφώς τα συγκεκριμένα μέτρα που έχει λάβει για να επιτύχει την άμεση και αποτελεσματική ανάκτηση της ενίσχυσης. Εξάλλου, θα πρέπει να διαβιβαστεί πλήρης κατάλογος όλων μέτρων ενίσχυσης που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία ανακοίνωσης της απόφασης αυτής, όπου θα διακρίνεται για κάθε μέτρο, το χορηγηθέν ποσό, το ποσό που είναι συμβιβάσιμο βάσει μιας από τις προαναφερθείσες εξαιρέσεις, καθώς και το προς ανάκτηση ποσό.

(136) Η Επιτροπή καλεί εξάλλου την Ιταλία να διαβιβάσει εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει αρχίσει η διαδικασία ανάκτησης από τους δικαιούχους των παράνομων και ασυμβίβαστων ενισχύσεων (όπως π.χ. εγκυκλίους, εκδοθέντα εντάλματα επιστροφής, κλπ.)

(137) Τέλος, τα νέα κριτήρια εφαρμογής, που έχουν διαβιβαστεί με την επιστολή Α/34747, της 25.6.2004, όπως τροποποιήθηκαν και ενσωματώθηκαν με την επιστολή Α/34426 της 2.6.2005, πληρούν τους απαιτούμενους όρους ώστε να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά, όπως αναφέρεται, περίπτωση προς περίπτωση, το τμήμα VI.4 (σημεία 112-123).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα κριτήρια εφαρμογής του περιφερειακού νόμου αριθ. 4/97, που θεσπίστηκαν με την απόφαση αριθ. 4607 της 17.12.2001, είναι παράνομα λόγω του ότι δεν ανακοινώθηκαν προηγουμένως στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τούτο συνεπάγεται την καταχρηστική εφαρμογή του καθεστώτος ενίσχυσης Ν 192/1997 και, έμμεσα, του καθεστώτος ΝΝ 69/1995.

Άρθρο 2

Είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά οι ακόλουθες ενισχύσεις που προβλέπονται από την απόφαση αριθ. 4607/2001:

α) Όλες οι ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων.

β) Οι ενισχύσεις υπέρ ΜΜΕ που χορηγούνται για επενδύσεις αντικατάστασης και όλες οι ενισχύσεις για επενδύσεις ως προς το τμήμα που υπερβαίνει το όριο του 25 % της ακαθάριστης έντασης της ενίσχυσης, όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις και το 7,5 % όσον αφορά τις μεσαίες επιχειρήσεις.

γ) Οι ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ πολύ μικρών επιχειρήσεων, διαφορετικών από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 3, για το τμήμα που υπερβαίνει το 15 % της ακαθάριστης έντασης της ενίσχυσης.

⁽³¹⁾ Πρβλ. υποσημείωση 5.

⁽³²⁾ Κανονισμός της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 (σημερινού άρθρου 88) της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140, της 30.4.2004, σ. 1).

δ) Σε συνέχεια της έναρξης ισχύος της νέας κοινοτικής ρύθμισης περί κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽³³⁾ και της αποδοχής από μέρους του κράτους μέλους ⁽³⁴⁾ της πρότασης χρήσιμων μέτρων για την αναπροσαρμογή των προηγούμενων εγκριθέντων καθεστώτων, βάσει του άρθρου 77 της προαναφερθείσας ρύθμισης, δηλαδή από 1ης Ιανουαρίου 2002:

- i. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, για την αναπροσαρμογή στους δεσμευτικούς κοινοτικούς κανόνες που άρχισαν να ισχύουν πρόσφατα, ως προς το τμήμα που υπερβαίνει το όριο του 15 % της ακαθάριστης έντασης της ενίσχυσης -εάν πρόκειται για ΜΜΕ- και, εν πάση περιπτώσει, αν οι δικαιούχοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις.
- ii. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, για την υπέρβαση των υποχρεωτικών κοινοτικών κανόνων ή αν δεν ισχύουν τέτοιοι κανόνες, για το τμήμα που υπερβαίνει την ακαθάριστη ένταση της ενίσχυσης του 30 %, όσον αφορά τις μεγάλες επιχειρήσεις (40 % για τις ΜΜΕ).
- iii. Όλες οι ενισχύσεις για δραστηριότητες παροχής συνδρομής και συμβουλών στον τομέα του περιβάλλοντος για μεγάλες επιχειρήσεις,

ε) Οι ενισχύσεις διενδοποίησης των επιχειρήσεων, εκτός από τις ενισχύσεις για την πρώτη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε εμποροπλήρη ή έκδοση, περιοριζόμενες στις ΜΜΕ, και οι ενισχύσεις που πληρούν τα κριτήρια που καθορίζονται στην κοινοποίηση της Επιτροπής σχετικά με την ασφάλιση των βραχυπρόθεσμων πιστώσεων στην εξαγωγή ⁽³⁵⁾.

στ) Οι καλούμενες «ενισχύσεις στην απασχόληση» συνεισφορές (που αποτελούνται, όντως, από ενισχύσεις για υπηρεσίες συνδρομής και παροχής συμβουλών και για δαπάνες που αφορούν την κατοχύρωση εμπορικών σημάτων), δικαιούχοι των οποίων είναι και επιχειρήσεις.

στ) Όλες οι ενισχύσεις για υπηρεσίες παροχής συμβουλών δικαιούχοι των οποίων είναι και επιχειρήσεις.

η) Οι ενισχύσεις έντασης 80 %, που χορηγούνται για κοινά σχέδια στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων, δικαιούχοι των οποίων είναι και οι επιχειρήσεις.

Άρθρο 3

Τα μέτρα που προβλέπονται από τα νέα κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος N192/97, τα οποία διαβιβάστηκαν με την επιστολή Α/34747 της 25.6.2004, που τροποποιήθηκαν και ενσωματώθηκαν με την επιστολή Α/34426 της 2.6.2005 υπέρ των πολύ μικρών επιχειρήσεων με προσωπικό το πολύ δύο ατόμων, που ασκούν

συγκεκριμένες βιοτεχνικές δραστηριότητες οι οποίες αντιστοιχούν σε παραδοσιακά τυπικά επαγγέλματα υπό εξαφάνιση και σε ορισμένες τοπικές δραστηριότητες του εμπορικού τομέα, οι οποίες αναφέρονται επακριβώς στο κείμενο των προαναφερθέντων κριτηρίων εφαρμογής, δεν αποτελούν ενισχύσεις βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Άρθρο 4

Τα μέτρα εκτός από εκείνα που προβλέπονται στο άρθρο 3, που προβλέπονται από τα νέα κριτήρια εφαρμογής του καθεστώτος N192/97, και διαβιβάστηκαν με την επιστολή Α/34747, της 25.6.2004, όπως τροποποιήθηκαν και ενσωματώθηκαν με την επιστολή Α/34426, της 2.6.2005, συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 5

1. Η Ιταλία λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ανάκτηση από τους δικαιούχους των παράνομων και ασυμβίβαστων ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 και οι οποίες ενδεχομένως έχουν τεθεί στη διάθεσή τους.

2. Η Ιταλία αναστέλλει κάθε καταβολή ασυμβίβαστων ενισχύσεων από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

3. Η ανάκτηση πραγματοποιείται χωρίς καθυστέρηση σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο, υπό την προϋπόθεση ότι επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

4. Οι προς ανάκτηση ενισχύσεις προσαυξάνονται με τους τόκους που έχουν υπολογιστεί από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν οι ενισχύσεις στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι την ημερομηνία της πραγματικής τους ανάκτησης.

5. Οι τόκοι υπολογίζονται βάσει των διατάξεων του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, περί των διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, του Συμβουλίου για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ.

6. Η Επιτροπή επιβάλλει σε όλους δικαιούχους των ενισχύσεων βάσει του άρθρου 2 να επιστρέψουν τις παράνομες ενισχύσεις και τους τόκους υπολογιζόμενους όπως προβλέπεται ανωτέρω και τούτο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 6

Εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, η Ιταλία κοινοποιεί στην Επιτροπή τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για να συμμορφωθεί συμπληρώνοντας το συνημμένο στην παρούσα απόφαση ερωτηματολόγιο.

⁽³³⁾ Κοινοτική ρύθμιση για τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3).

⁽³⁴⁾ Με την επιστολή αριθ. 4592, της 5.4.2001, που πρωτοκολλήθηκε στις 6.4.2001 (Α/32899).

⁽³⁵⁾ Που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ της 17.9.1997, σ. 4, όπως τροποποιήθηκε από την ανακοίνωση 2001/C 217/02, που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 217 της 2.8.2001, σ. 2.

Ειδικότερα, εντός της ίδιας προθεσμίας, η Ιταλία διαβιβάζει πλήρη κατάλογο όλων των μέτρων ενίσχυσης που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση, στον οποίο διακρίνονται για κάθε μια από αυτές το χορηγηθέν ποσό, το ποσό που συμβιβάζεται βάσει μιας από τις προαναφερθείσες εξαιρέσεις, καθώς και το προς ανάκτηση ποσό. Τέλος, πάντα εντός της ίδιας προθεσμίας, η Ιταλία διαβιβάζει όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες ανάκτησης των παράνομων και ασυμβίβαστων ενισχύσεων από τους δικαιούχους.

Άρθρο 7

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 21 Σεπτεμβρίου 2005.

Για την Επιτροπή
Neelie KROES
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληροφορίες που αφορούν την εφαρμογή της απόφασης της Επιτροπής C(2005)2723

1. **Συνολικός αριθμός δικαιούχων και συνολικό ποσό της προς ανάκτηση ενίσχυσης**
 - 1.1. Περιγράψτε λεπτομερώς πώς θα υπολογιστεί το ποσό της προς ανάκτηση ενίσχυσης από τον κάθε δικαιούχο, διαχωρίζοντας:
 - το κεφάλαιο
 - τους τόκους
 - 1.2. Ποιο είναι το συνολικό ποσό της παράνομα χορηγηθείσας ενίσχυσης, βάσει του υπό εξέταση καθεστώτος, το οποίο πρέπει να ανακτηθεί (σε ακαθάριστα ισοδύναμα επιχορήγησης, αναλογιστικά υπολογιζόμενο σε ...)
 - 1.3. Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός των δικαιούχων από τους οποίους πρέπει να ανακτηθούν οι παράνομα χορηγηθείσες ενισχύσεις βάσει του υπό εξέταση καθεστώτος
2. **Διατάξεις που προβλέπονται και έχουν ήδη εκδοθεί προς ανάκτηση της ενίσχυσης**
 - 2.1. Αναφέρατε λεπτομερώς ποια μέτρα προβλέπονται και ποια έχουν ήδη εφαρμοστεί για την άμεση και αποτελεσματική ανάκτηση της ενίσχυσης. Προσδιορίστε τη νομική βάση των μέτρων αυτών.
 - 2.2. Εντός ποιας προθεσμίας θα ολοκληρωθεί η ανάκτηση;
3. **Πληροφορίες σχετικά με τον κάθε δικαιούχο**
 - 3.1. Αναφέρατε, στον ακόλουθο πίνακα τα ακόλουθα στοιχεία για τον κάθε δικαιούχο από τον οποίο πρέπει να ανακτηθούν παράνομα χορηγηθείσες ενισχύσεις βάσει του καθεστώτος ανάκτησης ενισχύσεων από τους δικαιούχους:

Στοιχεία του δικαιούχου	Ποσό παράνομης χορηγηθείσας ενίσχυσης (*) Νόμισμα:.....	Ποσό της ανακτηθείσας ενίσχυσης (**) Νόμισμα:.....

(*) Ποσό που τήθηκε στη διάθεση του δικαιούχου (σε ακαθάριστα ισοδύναμα επιχορήγησης)

(**) Ακαθάριστα ανακτηθέντα ποσά (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων)